

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septimana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiula prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr 28. ANULU XII.

Sabiu, in 5 Aprile 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Sinodulu.

Siedinti'a III. tinuta Marti in 24 Martiu 1864. Inceputulu la 11 ore.

(Continuare si capetu.)

Dupace P. Prot. Hanni'a espune in referad'a asupr'a proiectului, *) ca comisiunea au adoptatu principiile din proiectu si proiectulu insusi l'au aflatu aptu a-lu lua dreptu basa la pertractările urmatoare: P. Protos. Pope'a propune a se incepe desbaterea generala, si numai dupa ce Sinodulu va priimi proiectulu in principiu, sa treca la desbaterea speciala. D. Presiedinte e de parere, ca sa se ascepte capetulu referadei intregi. D. Munteanu. Principiulu espusu in proiectu si priimitu de comisiune e sistem'a reprezentativa; atata e destulu; nu trebuie despartita desbaterea in generala si speciala, ca'n dieta. D. Alduleanu inca e de parere D. Presiedinte: ca sa nu se desparta principiulu de §§; dar ca sa nu fimu impedeati mai tardiu prin amendamente privitoare chiaru la principie, partinesce parerea P. Pope'a: ca Sinodulu au aflatu proiectulu aptu, pentru de a pertracta pe bas'a lui, si sa se deschida desbaterea generala. D. Presiedinte provoca Sinodulu, a se declara, deca afla proiectulu aptu pentru unu materialu de organizatiune alu bisericei nostre? D. Dr. Glodariu pune ntrebarea, ca de ore ce din cele espuse n'a potutu scote principiulu celu adeveratu, care sa fia principiulu acest'a? cu alte cuvinte: Cine e auctoritatea suprema in biserica nostra? Biserica ca atare, ori persoanele mai inalte bisericesci ca atari? In privinti'a acest'a aru dori sa se enuncie Sinodulu. D. Gaitanu reflecta, ca intrebarea acest'a si-a pus'o si comisiunea, dar a venitu la convictiunea aceea, ca noi nu avem a ne slobozi la Canonele ecumenice, ci a face numai unu regulamentu pentru biserica nostra, care regulamentu va servi si pentru noi, dar si pentru alti christiani, cari nu se tinu de biserica nostra, ca acestia sa se convinga, ca biserica nostra nu cuprinde in sine nimicu anticanonicu si periculosu pentru alte biserici. D. Alduleanu rechiama atentiunea Sinodului asupr'a ordinei dilei: ca adica este apta propositiunea Esc. Sele P. Episcopu de a se lua dreptu basa a desbateriloru, ori nu? Dece suntu care-va reflexiuni inlauntrulu principiului seu chiaru si in principiu, seu deca vreunu principiu nu se va fi atinsu de ajunsu in proiectu, se pote aduce motiune la loculu seu.

Dlu Lengeru starniesce a se desbate acumu principiele, caci altmintrea facenduse reflexiuni la specialitati si neunindu-se cu principiulu, nu se voru lua in bagare de sema. Dlu Branude Lemeny roga pre inaltulu presidiu, ca sa se pasiessa la votare despre aceea, ca principiulu propusu de presidiu priimesce-se ori nu? Dlu Presiedinte raspunde dlui professoru Glodariu cam in modulu urmatoriu:

Potestatea cea mai mare intr'o Eparchia in privinti'a lucrurilor dogmatice, si strinsu spirituale este Episcopulu; in lucruri economico-ecclesiastice si scolare potestatea cea mai mare intr'o Eparchia este Sinodulu eparchialu constatoriu din reprezentantii Clerului si poporului cu Episcopulu; acestu Sinodu efectueza otaririle sale dupa natur'a lor prin Epitropi'a eparchiala, si prin senatulu scolaru eparchialu; — in lucruri ecclesiastico-judiciali, disciplinari si administrative potestatea cea mai mare intr'o Eparchia este Episcopulu cu Consistoriulu seu. Astfelu standutreb'a, crediu tare, ca d. Prof. Glodariu se va pote convinge mai deplinu despre canonicitatea espusului meu in decurgerea pertractarei obiectelor din proiectulu de organizatia.

Punendu intrebarea, deca se priimesce propunerea comisiunei: se priimesce.

P. Pope'a crede, ca parerea comisiunei e, ca principiulu conducatoriu, precumu si sistem'a si cuprinsulu din proiectulu organizatiunei suntu basate pe canonele si presci-

*) Care noi firesce trebuie sa-lu presupunemu cunoscutu cititoriloru nostri.

sele bisericei nostre resaritene si consuna si cu legile tieroi.

P. Hanni'a: Aceea nu amu disu, eu despre legi n'amu vorbitu nimicu.

P. Pope'a: Eu asi'a amu intielesu.

Dlu Branude Lemeny cere a se trece la desbaterea speciala.

P. Hanni'a ca referinte comunica mai departe, ca comisiunea a priimitu introducerea, si acest'a remane neschimbata, prefacendu-se numai person'a antai'a in person'aa treia.

D. Dr. Petreanu afla contradicere in assertulu, ca Sinodulu acest'a va pertracta trebile bisericesci, scolare si fundatiunale din Tranni'a pentru tota biserica gr. or. din staturile austriace. D. Vis. Romanu deosebesce intre parerea comisiunei si intre priimirea acestei pareri din partea Sinodului; dintr'alte afla drepta observatiunea dlui Petreanu. — La ntrebarea dlui Presiedinte, propunerea Comisiunei se priimesce.

Referint. P. Hanni'a espune mai departe, ca comisiunea, luandu proiectulu § de §, a venitu apoi la determinatiunile generale, si acolo § 1. l'a modificatu dupa parerea sea astfelu: „Biserica greco-orientala romana din statele austriace, ca biserica autonoma, si-administra, reguleza si conduce tote trebile si afacerile sele bisericesci, scolare si fundatiunale in tote partile si factorii ei constitutivi canonici dupa form'a reprezentativa, fundata in s. scriptura, in canonele, institutiunile si prax'a bisericesca, si fiindca Soborulu in acestu regulamentu voiesce a tracta despre organizatiunea canonica a unei mitropolii, pentru aceea se va tiermuri la factorii si partile organice ale unei mitropolii.“ — D. Dr. Glodariu aru dori a se dice in locu de „in s. Scriptura:“ „in spiritulu s. scripturi.“ (Ilaritate.) D. Presiedinte: Ba nu, dle Dr. ! tocmai dincontra „in liter'a S. Scripturi.“ — § 1 se priimesce, dupacumu l'a statoritu Comisiunea.

Refert. P. Hanni'a vine la § 2, 3, 4, . . . D. Branude Lemeny intreba, n'aru fi bine, ca dupa fiecare § sa se ntrebe Sinodulu, ca priimesce? si deca priimesce, sa se citeasca § cumu s'a priimitu? D. Bolog'a se roga, ca nainte de a se pune intrebarea priimirei, sa se ntrebe: ca are cine-va ce-va de observatu la §. (Bine! Bine!)

Refert. P. Hanni'a continua: § 2 si § 3, care in proiectu suna asi'a (citesce), comisiunea i-a priimitu neschimbati, dicendu numai in locu de protopresbirate protopopiate. — D. Dr. Glodariu aru mai adauge la fine „bunastarea si desfasiurarea bisericei dupa impregiurari.“ D. Puscaru sen. Ast'a mirosa a reformatiune. (Ilaritate) §§ se priimescu.

Refert. P. Hanni'a. Si § 4 l'a priimitu Comisiunea cu modificarea de susu. — P. Pope'a aru dori, ca §§, cari Comisiunea i-a priimitu neschimbati, pentru castigarea timpului sa nuse mai citeasca. (Nu se priimesee.)

Refert. P. Hanni'a. Si § 5 s'a priimitu totu numai cu modificarea pomenita. D. Dr. Tincu observa, ca cuvintele „d. e.“, fiindca nu se aduce numai unu esemplu, ci se enumera tote partile, n'are locu, si propune in loculu lor „si adica“, seu „precumu.“ (Prof. Boiu: „Precum“ e totu un'a cu „d. e.“; sa se dica: si adica. Se priimesce.) D. Popescu crede, ca aru trebui sa se decida mai de aproape modalitatea, dupa carea au de a se regula afacerile bisericesci, scolare si fundatiunale. D. Presiedinte crede, ca mai limpede, decum s'a disu, nu se pote. — § 5 cu modificarea Dr. Tincu se priimesce. —

Ref. P. Hanni'a. § 6. s'a priimitu neschimbatu, afara de cuvintele protopresbiteratu si „d. e.“, — ca mai susu. — Prof. Boiu aru dori, a se dice in locu de „si“ mitropolitau, respective mitrop. (Voci: Se priimesce.) D. Presiedinte doresce, ca pentru ponderositatea cea mare a acestui §, sa intre in elu si citatiunea din nota. P. Hannia

aru cită numai locul; prof. Boiu îndrepta erorea verita în citătiune; (v. 25, nu 23); Dr. Borcea va căregul'a până la „d. e.“ sa remăna afara, D. Serv. Popoviciu sprijinesce parerea Esc. Sele, că un'a îndatinată în canone; D. Bolog'a citătiunea n'o afla la locu în lege; d. Popoviciu sustine parerea sea, nefiind aici vorba de legi politice, ci de legi bisericesci; d. Dr. Glodariu întreba, deca reprezentantii Sin. mitr. se trimitu din eparchii ori din protopopiate? P. Hannia: Vine mai tardiu; D. C. Dragusianulu propune a se dice ori totdeun'a Sinodu ori totdeun'a Soboru, nu odata un'a odata olt'a. D. Puscariu: Noi amu disu: Sinodu; Dr. Tincu e de parere a se cită numai locul, nu si testulu. D. Presiedinte recomanda propunerea D. Popoviciu. (Se priimesce.)

Refer. P. Hannia continua: § 7 s'a priimitu cu modificarea, ca n' locu de Sinodulu eppescu s'a disu: Sinodulu Eppiloru. — D. Puscariu, pentru incungiurarea ori cărei ecuivocități, recomanda terminulu „Consistoriu“ eppescu. D. Presiedinte remăne pelănga numirea primitiva. — Dr. Glodariu întreba, cui e subordinatu Sinodulu acest'a eppescu? D. Presiedinte: Sinodului patriarchalu, si acest'a Soborului ecumenicu, dela care non datur appellatio. D. Bolog'a cere a remanē afara incheierea §-lui; d. Onitiu combate, dd. Tincu, Hannia, Branu sprijinescu acest'a propunere, carea cu o modificare neesentiala a Dr. Glodariu se priimesce. — Asemenea § 8 § 9, dupa o mica desbatere prin dd. Munteanu si dr. Petreanu se priimesce, modificandu-se dupa propunerea comisiunei cuvintele „se va asiedia câte o eforia“ în „câte unu comitetu si o epitropia în fiacare parochia.“ — Acest'a modificare se face si n' § 9. 10 se stiliseza din partea comisiunei asiă: Scaunulu protopopescu cu atributiunile §-lui 56; (celelalte remănu afara.) Se priimesce. — § 12 l'a formulatu comisiunea asiă: În fiacare diecesa va functiună că instanti'a a două Consistoriulu eparchialu pentru toate obiectele bisericesci, disciplinaric si matrimoniale. — D. Presiedinte da unele desluciri în privint'a instantiei a două si antai'a. D. Bolog'a apera propunerea comisiunea, D. Presiedinte sustine proiectulu primitiv, D. Puscariu crede, ca în sver'a activității Consistoriului cadu acele obiecte, ce nu suntu de competint'a Scaunului protopopescu. — În § 12 s'a modificatu prin comisiune terminulu „Sinodulu eppescu“ în „Sinodulu Eppiloru.“, Comisiunea a lvalu Sinodulu Eppiloru numai că a trei'a instantia. D. Puscariu se teme, ca autonomi'a bisericeii vine în perplexitate dela o instantia mai mare la alt'a mai mica. D. Bolog'a staruiesce a se crea si a trei'a instantia, căci se pôte întimplă sa nu capetămu mitropoli'a; D. Presiedinte sustine proiectulu primitiv, si d. Gaitanu lu sprijinesce. D. Dr. Glodariu observa, ca trebuie negresitu unu apelatoriu, care aru trebui sa fia Sinodulu eparchialu si respective Sinodulu mitropolitanu; pentruca si istori'a ne arata, ca tiranulu Apafi n'a potutu depune pre Mitropolitulu Sav'a, ci a conchiamatu unu Sinodu mitropolitanu, care l'a depusu. Dela scaunulu Eppiloru trebuie sa potemu apelă la unu Sinodu mitropolitanu că la instanti'a suprema, pentruca astadi nu se mai pôte conchiamă Sinodu ecumenicu. D. Presiedinte arata nepotrivirea unei asemenea între atunci si acum, si §-lu se priimesce dupa propunerea comisiunei. Asemenea § 13 schimbandu-se la propunerea Prof. Boiu cuventulu „de sustinerea“ în „pentru sustinerea“ etc. Acelasi propune la §. 15, că în locu de „Mitropoli'a serbésea nu va vré sa ignoreze Mitropoli'a romăna“ etc. sa se dica: nu pôte se ignoreze etc. si spre motivare aduce istori'a dreptu marturia. D. Dr. Tincu nu vede nici o lege în §-ulu acest'a si aru dori, ca în locul lui sa se puna unu § scurtu, în care sa se dica, ca legea acest'a se estinde asup'r'a tuturor Romăniloru de relegea gr. res. din staturile austriace. D. Presiedinte espune motivele, ce l'au condusu la compunerea acestui §: ca adeca sa se precizeze lamuritu positiunea bisericeii noastre fatia cu biseric'a serbésea, precum s'a facutu acest'a si în petitiunile si actele noastre de mai nainte, în urm'a căror'a apoi si Maiestatea Sea s'a înduratu a enuncia în anul trecut, ca Mitropoli'a noastră romăna are sa fia coordinata cu cea serbésea.

D. Vis. Romanu sprijinesce propunerea dr. Tincu si cere a se dice espresu, ca bis. rom. este coordinata cu cea serbésea. D. Puscariu sen. remăne pelănga §; căci Sinodulu n'are potestate politica, si § constatēza numai fapte, care pentru noi au putere de lege. D. Alduleanu partinesce parerea dlui Puscariu; dintr'alte motiunea dr. Tincu nu s'aru poté priimi nici pentru aceea, pentruca Romăni aru poté locui si în Carlovitiu, cari de siguru nu s'aru tiné de mitropoli'a noastră. D. Bolog'a că dr. Tincu, numai sa nu se di-

ca toti Romăni, ci Romăni de relig. gr. or. (Asiă disese si dr. Tincu. Red.) — § remăne, cu modificarea prof. Boiu. — § 16. Comisiunea l'a priimitu neschimbatu. — D. Branu combate terminulu „infiantierea mitropoliei“ etc. si pe bas'a istoriei l'aru înlocui prin „organizare“; dr. Glodariu prin re'nviare. D. Presiedinte apera terminulu generalu primitiv; D. Lengeru aru dori, că ceea ce privesce pre Serbi, sa remăna de totu afara din §; D. Presiedinte: Aceea e parerea noastră; deca voru ei, vomu si noi; deca nu voru ei, nu vomu nici noi. D. Bolog'a cere a i se esplica cuventulu „permamentu“ si recomanda „Sinodu comunu“, care s'aru poté conchiamă ori si candu. D. Presiedinte esplica, sa prin acest'a a n' tielesu, ca Sinodulu sa se póta adună ori candu, si fără concessiunea espressa a regimului. D. Alduleanu crede, ca cuventulu acest'a aru poté remanē de totu afara, d. Gaitanu si P. Pope'a credu tocmai din contra, ca e fôrte de lipsa. — Astfelu se priimescu cu unele modificări § 17 si 18. Siedinti'a se ncheia la 2¼ ore.

Siedinti'a IV. tinuta Mercuri în 25 Mart. 1864.

Escellenti'a Sea Parintele Episcopu Presiedinte, invitatu prin o deputatiune se priimesce, cu acclamatiuni.

Se citește si se verifica protocoalele din cele două siedintie din urma; nu vomu portă pre cititorii nostri prin specialitatile acestea, ci vomu dice numai, ca două propuneri ni s'au parutu mai essentielle: un'a a d-lui Gaitanu si P. Pope'a: de a se alege o comisiune pentru verificarea protocoalelor si a stenografielor (în carea se alegu antaiu dd. Prof. Almasianu, Oroianu, Boiu, si Prot. Metianu, dupa aceea la propunerea d-lui Alduleanu, că fiindu în sarcinati cu 2 verificatiuni, sa li se immultiésca numerulu, se alegu: Onitiu, dr. Tincu, Almasianu si Oroianu, Petricu si Metianu), ear alt'a a d-lui Cons. gub. Bolog'a: că legatulu reposatului în Domnulu Protopopu Ighianu de 1000 # pentru fund. Franciscu-Iosifiana sa se pastreze că fondu deosebitu sub numirea multu meritatului fundatoru (care propunere, combatuta de dd. Branu si Gaitanu că un'a cenu e la locul seu, se reiepta.)

La ordine e taiarea antaiu a proiectului, despre parochii.

Refer. P. Hann'a comunica successive, ca comisiunea l'au alesu pre DSea referinte si a alesu si unu coreferinte, mai cu sēma în caus'a scolara, pre d. Directoru Munteanu. — § 19 în legatura cu 20 comisiunea i-a priimitu. D. Lengeru propune în locu de cuventulu „parochia“ „comun'a bisericésca“, motivandu propunerea sea. D. Gaitanu propune „satu“ seu „orasu“ în locu de „locu.“ D. Presiedinte afla cuventulu „comuna bisericésca“ trivialu. Urmēza dispute formale pentru dreptulu de a vorbi si a aduce motiuni, prin dd. Alduleanu, Dr. Tincu, Pope'a; §-ulu se priimesce. — § 21. l'a modificatu comisiunea asiă: Parochiele matere cu seu fără filii remănu în starea loru actuala, insa regularea loru, potrivit tempului si impregiurărilor, se recunósce de o necesitate imperativa.

D. Presiedinte crede, ca sa se adauga numai, ca „deocamdata până la regularea parochieloru“. D. Bolog'a aru dori, că §-ulu acest'a sa remăna de totu afara si n' locul lui sa se faca o requisitiune către diregatori'a bisericésca, că până pe Sinodulu venitoriu sa póta aretă starea parochieloru si plat'a, ce o are fiacare preotu; pentruca ne sta la inima, că preotimea noastră, ce a rabdatu atât'a, sa vina la o stare mai favoritoare. (Sa traiésca!) D. Presiedinte nu afla motiunea la tempulu seu; pentruca mai nainte trebuie sa ne organizămu bisericescu, si sa avemu Sinodulu parochialu si presbiterialu; pe capetulu siedintieloru promite si Esc. Sea astfelu de materialu. D. Alduleanu inca aru dori a se aduce la altu §, unde i-aru fi locul. P. Pope'a crede, ca Consistoriulu si acum aru poté dá ore-care desluciri în privint'a stărei preotimei. D. Bolog'a retrace partea II. a propunerei sele, ear cea d'antaiu o sustine: că sa remăna afara §-ulu. D. dr. Tincu observa, ca remanendu afara §-ulu trage dupa sine si alti §§; D. Branu si P. Adm. Prot. Patiti'a ceru a se priimi §-ulu, dupacum e propusu; cestu din urma arata starea cea iregulara a parochieloru prin muntii apuseni, si-si afla liniscirea intru aceea, deca se va dice, ca organizarea parochieloru si a protopopiateloru sa se aduca la deplinire câtu mai curendu. D. Alduleanu arata identitatea parerei P. Adm. prot. Patiti'a cu a comisiunei. D. Presiedinte aduce la cunoscint'a Sinodului, ca înca în anul 1860. a fostu vorba despre regularea parochieloru; dar fiindca se va schimbă fatia politica a țierei, pentru aceea si biseric'a va suferi în impartirea eii schimbări. — § 21 se modifica asiă: Parochiele matere cu seu fără filii remănu în starea de pân'acumu până la o regulare a loru mai potrivita. (Se priimesce.) § 22 se priimesce cu modificatiunea aceea

din partea Comisiunii, ca obiectul acestuia are a se aștepta Consistoriului respectiv, prin Protopopul atarnatoriu, spre decisiune finală. — § 23 Comisiunea l'a primită fără nici o schimbare. DD. Puscariu, Dr. Tincu și Gaitanu arată defectuositatea §-ului în privința celor ce ar trece de la alte religii la religia noastră; și dlu Președinte propune a se dice, ca în loc de „că n'a parasit nici cându religia sea stramosieșcă“, „ca este de religia noastră“ §-ulu, modificat astfel, se primește. — §-ulu 24 Comisiunea l'a primită cu adăugul: și prin epitropia parochială. Se primește. — Asemenea § 25, punendu Comisiunea în loc de „sunt de 20 de ani“ „sunt maioreni“. Dr. Tincu e de părere, ca o lege bisericească să nu se facă atarnătoare de legile politice; pentru că poate fi cineva pedepsit pentru o crimă, care biserică nu o recunoște de atare. Prof. Boiu crede, ca definiunea din §: care este cu frică lui Domnediu etc. este prea vagă; căci a fi creștinu bun și cu frică lui Dumnezeu etc. este un lucru intern între om și Dumnezeu, care comună bisericească din afara nu-l poate cunoaște; propune a se dice: ca toți parochienii, cari nu stau sub canoană bisericească etc. sunt membrii ai Sinodului parochial. P. Hanni'a observă (cea ce disese și antevorbitoriulu,) ca noi că omii suntem dator să judecăm cele din launtru după cele din afara. D. Președinte sta pe lângă formularea primitivă a §-ului; D. Dr. Tincu se roga a i-se aduce propunerea la votare; această propunere o sprijinesc și o ilustra prin un exemplu viu D. Alduleanu, arătându, ca și de-a fost cineva pedepsit pentru vre-o crimă politică, prin această încă n'au încetat de a fi membru al parochiei. P. Pope'a s'ar multămi cu părerea acestui, dar afla în ea contradicții; căci de-a d. e., pedepsindu-se cineva pentru vre-o crimă, d. e. pentru omor, însă cu toate acestea aru fi membru al parochiei: s'ar putea alege apoi și în comitetul parochial sau în epitropia pe lângă totu caracterul său cel petat. La obiecțiunea, ca parochia nu-lu va alege, răspunde cu aceea, ca adeseori se facu terorisări. Deci de ore ce prin alegerea astorfelu de membri petati, poate patimi binele comun, partinesc §-ulu cumu este. D. Serv. Popoviciu partinesc propunerea d-lui Tincu, tragendu o paralela între legile civile și legile bisericești. Unu facatoriu de rele, de-a se pocăiesc, e alătu de bine primitu înaintea lui Dumnezeu, că și celu ce n'a pecatuit. Biserica nu recunoște ur'a cea neimpacabilă asupra aceluia, care a cădiut într'unu pecatu, dar iar s'a impacatu cu biserică; căci biserică de unulu că acela dice, ca să se întorcă și să fie viu. De-a va rămâne §-ulu asiă, atunci mulți creștini cu frică lui Dumnezeu voru rămâne afara; căci o crimă poate face cineva și fără voia; și asiă propune, a se primi motiunea Drului Tincu și a se adăuge numai, că membrii comunei bisericești să fie omii nealârnați. D. Gaitanu crede, ca pasagiulu; n'a fostu pedepsit pentru vre-o crimă din partea judecătoriei politice, fără de a suferi ceva întielesulu §-ului, poate rămâne afara. D. Președinte da unele deslusiri în această privință. E adevăratu, ca creștinulu prin pocăința se curătesc, dar mai multu numai înaintea bisericești celei din launtru, decâtu înaintea celei din afara. Noi suntem creștini, dar totdeodată și omii. Sunt pecate, care și înaintea lumii straine se curătesc; dar sunt iarasi și de acelea, care se lipsesc ore cumu de pecatosulu, și de-a s'ar îndreptă de 10, ori de 20 de ori, totuși lasă pre pecatosulu petat. Biserica nu poate perde din vedere nici vadi'a din afara a creștinilor sei. Canoanele poruncesc, ca celu ce se sfintiesc Preotu să fie cu renume bun în afara asemenea să fie și cu mireanulu. Biserica nu-lu osândesc, dar nici lu primește; și prin acestă biserică nu numai nu perde nimicu, ci încă castiga incredere. (Asiă e!) Propune a se dice: și n'au fostu pedepsiti pentru vre-o crimă din partea judecătoriei politice, și-au implinitu datoriile lor parochiale și sunt maioreni. D. Bolog'a rechiama atențiunea sinodului asupra motiunilor dd. Tincu și Boiu, care și D. Sea le partinesc. D. Bore a cerca a impacă diferențele prin propunerea, ca cei judecati bisericești, sau politicești, potu la cererea lor să se primească, întrebându la sinodulu parochial. D. Alduleanu recomandă primirea §-ului formulat de Esc. Sea. Refert. P. Hanni'a continuă: § 26 Comisiunea l'au aflatu de prisos, pentru că se suplinesc prin § 40. P. Pope'a: mai bine să rămână § 40 afara. (Se primește.) D. Munteanu propune, ca nu sinodulu, ci Comitetulu parochial, că celu cu mai multa inteligență, să alege pre Professorii și invetatorii.

Punctele 3 până la 9 parte rămân afara, parte se modifică, parte se primesc neschimbate. La punctulu 9, (asternerea deciziunilor parochiale) comisiunea propune a se

adauge, ca acele decisiuni să se trimită Consistoriului, prin Protopopul respectiv spre supravizuire, știința și eventuala aprobare. D. Președinte dorește, că decisiunile acestea să se aștearna senatului protopopescu spre revizuire. D. Gaitanu afla, ca prin acestă, afara de aceea, ca aru fi unu lucru foarte greu, dar s'ar vatămă și autonomia bisericești parochiale; căci atunci Sinodulu protopopescu d. e. alu Sabiului ar putea schimba decisiunile sinodului parochial d. e. din Resnariu. D. Alduleanu sprijinesc propunerea D-lui Gaitanu, și demustă foarte clar, ca numai Consistoriului, dar nu și sinodului protopopescu compete supravizuire asupra averii comunelor parochiale. P. Hanni'a citește punctulu 9 modificat asiă: substernerea deciziunilor sele Consistoriului eparchial și respective senatului școlar prin Protopopul respectiv spre supravizuire și aprobare. D. Președinte crede, ca pre cum stămu acum la începutul organizațiunii noastre bisericești, o autonomie preste mesura a parochiilor li-aru fi mai multu spre paguba, decâtu spre folos. De-a vrei să ai bucuria de copilulu teu, să nu-lu lasi după voia lui, căci altminteru nu scoti omu din elu. O controlă întieptă nu e robia, ci înaintea numai binele comun. D. Dăteco, ca reprezentante alu Brășovului cere în numele acestei comune, a nu se strimoră autonomia comunelor. Întrebatu de Dlu Președinte pentru această autonomie, D. Dăteco nu e pregătitu cu date. D. Președinte crede, ca prin deciziunea acestui § autonomia comunelor bis. nu se vatămă, ci se întărește, și spre ilustrarea lucrului aduce dreptu exemplu starea bis. grecești din Brășov. D. Alduleanu: Comisiunea au avutu înaintea ochilor, că autonomia, ce compete comunelor după legile civile și bis., să nu sufere restringere, și prin această formulare va sa corespundă la trei alternative; căci unele obiecte se voru trimite spre știință, altele spre revizuire, și iarasi altele spre aprobare. D. Brănu nu afla §-ulu destulu de clar; D. Dr. Petreanu partinesc propunerea D-lui Alduleanu, că un'a ce impacă deosebitele pretensiuni. D. Munteanu: Guvernulu bis. să facă în privința averilor bis. aceea, ce face guvernulu politicu cu averile publice. D. Puscariu deslusiesc, ca prin comitate decisiunile comunelor se trimitu la guvern, dar și cele ce cadu în competența comitatului, spre știință ori revizuire încă trebuie trimise la guvern. Casurile speciale se otăresc prin decisiuni speciale. D. Brănu: să rămână dar §-ulu, dar să se dica, ca defectele lui se voru suplini prin alte instrucțiuni. (Va urmă.)

Protocolu

ce s'a luatu în ședința Comitetului Asociațiunii transilvane, ținută în 12 Aprilie a. c. sub preșidiulu ordinariu, fiindu de șafia dd. membrii ai Comitetului: D. Consiliaru Iac. Bolog'a, D. Consiliaru Petru Manu, D. Cons. Dr. Pavelu Vasiciu, D. Protosinhelu N. Pope'a și D. Dr. Ioane Nemesiu; apoi Secr. H. Ioane V. Russu, D. Controloru Ales. Bachu și D. Archivariu Vis. Romanu.

D. membri ai Comitetului, Sav'a Barcianu Popoviciu din cauze temeinice, nepotendu lua parte în persoana la asta ședință, și-a datu învoirea s'a la lucrările acelei'a.

Ședința s'a început cu citirea protocolulu ședinței trecute, carele, după unele îndreptări stilistice, s'a verificat. După aceea s'a trecut la ordinea zilei.

§. 21. Mai întâi s'a prezentat starea Cassei Assoc. pre tempulu aceste ședințe; din care, se vede, cumca Cass'a Assoc. are în proprietatea: a) în obligațiuni publice, ad: urbariali, naționali și dela împrumutulu Statului în valoare nominală sum'a de 4920 f.; b) în asemnături de a le banței ipotecarie 13,500 f.; c) în obligațiuni private 1100 f.; d) în bani ga'ta, adeca: 7 #.—39 f. 78 xr. v. a.; în argintu 104 f. 45 xr. v. a.; în BN. 756 f. 51 xr.—900 f. 74 xr. v. a. prin urmăre sum'm'a totală face: 20,420 f. 74 xr. v. a.

Ear erogatele se suie până la asta ședință la sum'm'a de 1494 f. 75 xr. v. a.

Se ia spre știință.

§. 22. Cu asta ocaziune Esc. Sea D. Președinte, face propunerea, că îndată ce banii încuși la fondulu Assoc. în metalu, ad. în aur și argintu, se voru suf până la sum'm'a de 100 f. v. a., să se schimbe numai decâtu și să se eloceze.

Conclusu. Această propunere se primește că Conclusu alu Comitetului, și DD. Casierulu și Controlorulu sunt poștiti a urmă în sensulu acestui Conclusu.

§ 23. Fiindcă Comitetulu Asociațiunii, observă cu dorere, cumca tacelele anuale defie prin § 6 din statutele Assoc. din partea membrilor ord. ai Asociațiunii, nu incurgu regulatu, de și în astă privință s'b facutu din partea Secretariatulu Comitetulu Assoc. pre calea jurnalelor naționale în re-

petite renduri, provocări, și în specie în N-rii 63. 1863 și 18. 1864 ai „Telegrafului Romanu“, că ad. fia-care membru ord. sa binevoiesca a raspunde la tempulu seu tacs'a anuala defipta: asiá Comitétulu, cu privire la acestu obiectu momentos, se afla motivatu a decide:

Cá Secretariatulu în raportulu seu anuale, se aduca la cunoscinti'a adunării gen. viitoare acésta impregiurare, că unu motivu temeinicu, pentru modificarea resp. amplificarea unoru §§i din statutele Asociatiunei, privitori la primirea membrilor ordinari ai Asociatiunei.

§. 24. Domnulu proprietariu din Zlatn'a Georgiu Visi'a, prin scrisórea s'a de dto 28 Martiu n. a. c. (pres. la Comitétu numai în 8 Aprile a. c.) face cunoscutu Comitétului Asociatiunei, cumca D-lui fu citatu din partea Sedriei judecatoréscii din Oradea mare, că pre 16 Martiu a. c. sa fia de fatia la pertractarea judecatoréscii despre impartirea masei debitorului Vasilie Curesiu din Beiusiu între Creditorii sei,— între cari s'a aflatu și Dlui, observandu totu deodata, ca Dlui, citatiunea oficiósa a priimit'o numai în 19 Martiu a. c., prin urmare, cu trei dñle mai tardiu, dupa terminulu defiptu pentru infatisiare— și apoi adauge, ca dupa ce Dlui prin scrisórea s'a de dto 4 Ianuariu c. v. 1863, obligatiunea respectiva, sunatóre despre 300 f., detoria s'a, ce a avut'o la susnumitul debitoriu Vasiliu Curesiu din Beiusiu, a daruit'o în proprietatea fondului Asociatiunei, prin urmare, Asociatiunea fiindu deja pretendente legiuita la acea massa cá creditoriu: asiá róga pre Comitétulu Asociatiunei, cá sa binevoiesca a luá mesurile de lipsa în asta privintia, pentru cá fondulu Assoc. sa nu se pagubésca.

Decisiune. Comitétulu Asociatiunei decide, cá d. Advocatu din Oradea mare, Ioanne Gozmanu sa fia din partea Comitétului poftitu, a luá asuprasi insarcinarea, pentru de a lucrá și staru, cá fondulu Asociatiunei sa-si capete pre cale legala, sum'a de 300 f. v. a., ce-i compete dupa tenorea respectivei obligatiuni, din mas'a debitorului Vas. Curesiu din Beiusiu,— ce cade sub impartire între creditorii sei; și spre acestu scopu, se i se tramitia, cátu mai curendu plenipoténtia formale din partea Comitétului Assoc. cu acea rogare, cá despre pasii facuti în asta cauza, cum și despre rezultatulu aceluor pasi, sa nu intardie a incunoscintiá din tempu în tempu, pre Comitétulu Asociatiunei.

Totu deodata, în nesu cu acésta decisiune, cas'a Asociatiunei, inca se impoteresce a dá afara obligatiunea, cum și alte acte relative la asta detoria activa a Assoc., spre a se strapune susu laudatului D. Advocatu spre indebuintiarea de lipsa.

§. 25. Secretariulu II. aduce la cunoscinti'a Comitétului, cumca dñsulu, amesuratu decisiunei aduse în siedinti'a Comitétului Assoc. ténuta în 1 Martiu a. c. § 10, s'a pusu în relatiune cu unele librării, anume: cu Librari'a lui „Bettelheim testvérek“ din Aradu, cáreia, i-a si tramisu 25 esemplaria din actele adunárilor gen. I, II și III în depositu spre vendiare cu pretiulu statoritu pre lenga subtragerea de 20 proc. la 100; ear la Librari'a lui Filtsch din Sabiu, totu pre lenga acelu proc. a depusu 10 esemplare din actele adunárilor gen. I, II și III. —

Totu deodata Secr. II mai adauge, ca s'a pusu în relatiune si cu Librari'a lui Holosy Lajos din Oradea mare; in sa fiindca din partea acestei Librarii, pre lenga proc. de 25 la 100, se mai pretinde si portarea spseloru la expeditiunile facende pre posta: asiá nunitulu Secretariu, nu a aflatu cu cale, a se invoí la asemenea conditiuni, prin urmare, nici ca a potutu tramite esemplaria în depositu spre vendiare.

Comitétulu luándu spre sciintia pasii facuti din partea Secretariului II în privintia inlesnirii vendierei acteluor Assoc., conformu decisiunei sele din 1 Martiu a. c., totu de odata-i si incuvenintieza.

§. 26. Totu în legatura cu acestea, Secretariatulu raporteza, cumca la cererea Dlui Prot. din Tord'a, Ioanne Antonelli, i-a tramisu 10 esemplare din actele adunárilor gen. I, II și III spre a le vinde pe la Domnii, cari voru voi a le posiede.

Se priimesce spre sciintia.

§. 27. Facendu-se propunere pentru unu Colectoriu în Blasiu, Comitétulu afla cu cale a denumi pre acestu Colectoriu în multa stimat'a persóna Revrds. D. Canonicu si Secretariu Mitropolitani Ioanne Fekete, Negrutiu, si Secretariatulu Asociatiunei, se insarcineza ai tramite resp. decretu de denu-mire.

§. 28. Se reportéza despre sumele de bani incurși la fondulu Assoc. dela siedinti'a Comitétului ténuta în 1 Martiu a. c. pâna la siedinti'a presente, care sume se voru publicá în nr. celu mai de aproape alu Telegrafului romanu.

Aceste sume suntu: a) prin Esc. Sea d. Presiedinte, s'a priimitu dela d. Prot. din Mehadi'a Dimitrie Iacobescu 3 f. b) d. Eliseiu Iuniu Armatu proprietariu în Bucuresci, a depusu la Secretariatulu Asociatiunei 5 #. în natura, tacs'a promisa pre fiacare anu. c) dela d. Presiedinte alu Comissiunei urbariale din Bistriti'a Gabr. Dorgo, cá tacs'a pre an 186³/₄ pentru Ds'a cum si pentru d. inspectoru catastralu Ios. Popu 10 f. v. a.; d) prin d. Colectoru si inspectoriu mitrop. în Blasiu, Georgie Pop'a, cá tacs'e anuale pre 186³/₄ 70 f. v. a. e) prin d. Colectoriu si VCapitanu în Fagarasiu Ioann Codru Dragusi-anulu, cá tacs'e anuale pre 186²/₃ si 186³/₄ 65 f. f) prin d. Colectoru si Prot. în Sebesiu, Ioanne Tipeiu 11 f. v. a., dintre cari 10 f. cá tacs'a anuala pentru doi membri ord., si 1 f. pentru o diploma, g) prin d. Colectoru si Prot. în Clusiu Vas. Rosiescu tacs'e anuali pre an. 186³/₄ 26 f., h) prin d. Prof. în Brasiova, Dr. Ioanne Mesiot'a tacs'e anuali pre 186³/₄ si 186³/₄ dela d. membri ord. 20 f., i) prin d. Colectoru si Prot. în Dev'a Ioanne Papiu cá tacs'e pre an. 186³/₄ 55 f., k) prin d. Colectoriu si Jude primariu în Comitátulu Cetatiei de Balta Iosifu Siulutiu s'a priimitu 68 f. cá oferte dela 7 Comune din acelu Comitatu, si anume: dela Comunele Giulusiu, Laticudu, Samosiu-telechiu, Cerghidulu mare, Cergidulu micu, Terimi'a mare si Subpadure, în urma, l) deadreptulu la cass'a Assoc. dela patru m. ord., s'a incassatu cá tacs'e pre an. 186³/₄ 20 f. v. a.

Se iau spre sciintia.

§. 29. Luandu-se în consideratiune, ca siedinti'a viitoria a Comitétului, aru fi sa se tiena în 3 Maiu a. c. ad. chiaru a-trei'a dñ de pasci: Comitétulu din estu motivu, cum si în conglasuire cu otarirea adunării generale din 1861, siedinti'a IV, afla cu cale a amaná asta siedintia pâna în 10 Maiu dupa cal. nou a.c.

Cu acestea siedinti'a Comitétulu Assoc. se incheia pre la 11¹/₂ óre înainte de amiédi.

Br. de Siagun'a, m. p.
Presiedinte.

Ioanne V. Rusu, m. p.
Secretariulu II.

Resnari 25 Mart. 1864. *) Astadi fu în institutulul nostru o solemnitate rara, fiindu „Bun'avestire“ serbatórea patronala a scóleloru normale de aici. Acésta dñ au fostu solemnata pentru noi, cáci de unu deceniu incóce nu s'a mai serbatu, cu tóte ca chiaru Escellenti'a Sea Parintele Episcopu Andreiu Br. de Siagun'a au renduitu si poruncitu, inca la cea d'antáiu venire aici, cá Vicariu generalu, a se serbá în totu anulu dupa cuviintia intru pomenirea cu laude a nobililoru ei fundatori. Deci vrendu noi a rennoi memori'a aceluor demni barbati, din pietate fiiésca si recunoscintia, ne-amu intielesu cu totii a serbá acésta dñ. Si asiá dupa dispusetiunile on. directiuni a institutului, contielese si cu alti membrii demni ai acestei comune, s'au purcesu cu lith'a din biserica cea vechia dupa finirea santei liturgii, cu trei preoti locali în frunte si cu tóta tinerimea studiósá cu stégurile înainte condusa de invetiatorii respectivi,— în edificulu scóleloru, unde nefiindu-ne tempulu favoritoriu de a poté tine sántirea apei în curte, ne adunaramu în sal'a cea mare decorata cu portretulu Imperatului Franciscu I., supt a cáruí blanda domnire s'a pusu fundamentu acestei zidiri. Ací se sevarsi sántirea apei, si botezandu-se tóte clasele si cu totu populu, ce erá de fatia, se intoná imnulu cunoscutu alu prébunului nostru Archipastoriu; urmá apoi o cuventare meduósá din partea directorelui. În cuventare se desfasiurá pe largu insemnatatea cea mare a festivitáti de astadi si se amintira virtutile si meritele venerabililoru fundatori ai acestui institutu binefacatoriu, care vá aduce din nému în nému frupte dulci pentru venitorimea acestei comune. Sau celititu numele acestoru adóverati crestini si binefacatori, amintindu-se ca succesorii aceluor'a numai asiá se voru arelá multiamitori si demni urmási ai aceluor virtuosí barbati, déca voru calcá în urmele lor, si aceea ce au inceputu ei, voru duce în deplinire.

Facendu asiá, voru face destulu dorintiei si asceptárei maimariloru nostri, a Escellentiei Sale pré bunului nostru Archipastoriu, pré luminatului si augustului nostru Imperatu Franciscu Iosifu I, ale Cáruí intentiuni si dorintia e numai inflorirea, luminarea si fericirea popóreloru Sele. — Intonandu-se de cátra tinerime scolara imnulu popularu „Dómne tine si protege“, se finí estu modu solemnitatea.

Unu invetiatoru.

*) Intardiata din lips'a spatíului.

Correspondintia.

I. S., N. Conditíunile mai de aproape ale concursului nu ne suntu cunoscute. — L. H; G. Priimitu.